

ELŐSZÓ

Több mint ötven éve, hogy Tolnai Vilmosnak *A nyelvújítás* című könyve 1929-ben megjelent. Azóta ilyen tárgyú tudománytörténeti mű nem készült, pedig az élő nyelvművelésnek szüksége van a múlt tanulságainak a figyelembevételére is ahhoz, hogy a jelenben sikeres lehessen. Ezt a hiányt igyekeztem munkámmal pótolni.

Fő célom természetesen a szorosabban vett nyelvművelés történetjének a megírása volt, vagyis azoknak a törekvéseknek a bemutatása, amelyekkel (a középkori fordító barátoktól kezdve mai íróinkig és tudósainkig) annyian hozzájárultak nyelvünk kicsiszolásához. Minthogy ez a tevékenység az utóbbi 150–200 évben (sőt már korábban is) elsősorban nyelvünk főváltozatának, a nemzeti irodalmi nyelvnek a kikristályosítására, tökéletesítésére irányult, a szükséges mértékig ennek fejlődésével is foglalkoznom kellett. S mivel a nyelv-művelés mindig is szorosan összefüggött más tevékenységekkel, a nyelvtan- és szótárírással, a stílussal, a helyesírással: ezek érintését is tárgyamhoz tartozónak ítéltem.

A nyelv-művelés általános kérdéseinek külön fejezetekben való fejtegetését – a rövid bevezetón túl – nem éreztem feladatommak. Helyesebbnek látszott, ha az elvi problémákat a történeti folyamat kínálta alkalmakkor érintem, s ott adom elő róluk vallott nézeteimet.

E tájékoztató sorok végén még egy vallomással tartozom olvasóimnak: nem tudtam (nem is akartam) pártatlan krónikása lenni nyelv-művelésünk történetének. Elfogultságomat – remélem – megértik és megbocsátják.

Budapest, 1983 karácsonyán

A szerző